

Kodeks Etyki Zawodowej Towarzystwa Osteopatów Polskich

KODEKS ETYKI ZAWODOWEJ

CZĘŚĆ OGÓLNA

Przedmiot i zakres stosowania kodeksu

Ogólne obowiązki osteopatów

Promocja

Pacjenci

Gabinet lekarski

OSTEOPATA W SŁUŻBIE PACJENTA

Relacje z pacjentem

Jakość opieki

Akta lekarskie

Inni terapeuci

Tajemnica lekarska

Wynagrodzenie

Badania naukowe prowadzone na człowieku

OSTEOPATIA W SŁUŻBIE ZBIOROWOŚCI

Odpowiedzialność społeczna i ekonomiczna osteopaty

Osteopatia prewencyjna

Ciągłość opieki, służba pogotowia, nagła pomoc

Ekspertyzy

STOSUNKI WZAJEMNE POMIĘDZY OSTEOPATAMI

Koleżeństwo

Osteopata zastępca

Związki osteopatów

REALCJE OSTEOPATÓW Z OSOBAMI TRZECIMI

Umowy z instytucjami opieki zdrowotnej

Związki osteopatów z członkami zawodów medycznych i paramedycznych

DZIAŁ 1
CZEŚĆ OGÓLNA

Rozdział 1

Przedmiot i zakres stosowania kodeksu

Art. 1 Kodeks etyki zawodowej osteopatów jest zbiorem zasad i reguł, których każdy osteopata powinien przestrzegać i na których powinien się wzorować w praktyce zawodowej.

Reguły te strzegą zachowania osobistego jak również sposobu uprawiania zawodu.

Art. 2 Przepisy obecnego kodeksu dotyczą każdego osteopaty praktykującego w Polsce i zrzeszonego w Towarzystwie Osteopatów Polskich

Rozdział 2

Ogólne obowiązki osteopatów

Art. 3 Praktyka sztuki Osteopatii jest misją humanitarną; osteopata czuwa nad zdrowiem indywidualnych pacjentów oraz działa na rzecz profilaktyki zdrowotnej społeczeństwa jako zbiorowości.

Najwyższym nakazem jest nienaganna postawa moralna w relacjach osteopaty z pacjentem.

Osteopata jest obowiązany do starannego wykonywania swojego zawodu. Obowiązany jest również do wypełniania swoich zadań jako ekspert lub biegły w przypadku, gdy jest do tego powołany przez osoby prywatne lub sądy.

Art. 4 Osteopata jest obowiązany do ustawicznego kształcenia i podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych w zakresie postępu naukowego swojego zawodu, aby zapewnić pacjentowi jak najlepszą opiekę.

Art. 5 Osteopata świadcząc swoje usługi kieruje się wyłącznie dobrem pacjenta bez względu na jego status społeczny, narodowość, przekonania, reputację oraz uczucia jakie odczuwa względem niego.

Art. 7 Podpisanie polisy ubezpieczeniowej od odpowiedzialności cywilnej jest obowiązkowe.

Art. 8 Osteopata jest obowiązany do poszanowania godności chorego.

Art. 9 Wykonywanie zawodu osteopaty na mocy swej szlachetnej misji nie powinno być traktowane wyłącznie w kategoriach komercyjnych.

Art. 10 Osteopaci są obowiązani do utrzymywania między sobą koleżeńskich relacji oraz do świadczenia sobie pomocy.

Rozdział 3

Promocja

Art. 11. Reputacja osteopaty opiera się na umiejętnościach zawodowych. Osteopata obowiązany jest poczynić wszelkie starania, aby zapewnić prawidłowy przekaz informacji, aby nie fałszować publicznego wizerunku osteopaty.

Art. 13 Osteopaci praktykujący w instytucjach państwowych lub prywatnych są obowiązani do zwracania uwagi na sposób przekazywania informacji był zgodny z zasadami norm etycznych i deontologii.

Art. 15 Osteopaci mogą uczestniczyć w akcjach zdrowotnych, programach radiowych lub telewizyjnych prowadzonych w celu edukacyjnym. Mogą oni organizować konferencje i publikować artykuły naukowe pod warunkiem przestrzegania zasad zachowania dyskrecji, godności, taktu i rozwagi właściwych zawodowi.

Nie zakazuje się umieszczania nazwiska osteopaty w działach naukowych oraz w czasopismach o charakterze naukowym.

Rozdział 4

Pacjenci

Art. 16 § 1 Pacjent ma swobodę wyboru osteopaty.

§ 2 Przejęcie lokali i sprzętu gabinetu osteopatycznego powinno stanowić przedmiot umowy. Umowa ta powinna zastrzegać, że nabywca staje się depozytariuszem akt. Zobowiązuje się do przekazania innemu osteopacie wskazanemu przez pacjenta informacji zawartych w dokumentacji osteopatycznej potrzebnej do kontynuowania leczenia.

Art. .

§ 2 Sprzeniewierzenie lub próba sprzeniewierzenia pacjenta jest zabroniona.

Osteopata ma wolny wybór w kwalifikacji pacjentów do leczenia

Rozdział 5

Gabinet osteopatyczny

Art. 18 Gabinet osteopatyczny jest miejscem gdzie osteopata przyjmuje pacjentów, bada, wyraża opinię i/lub leczy.

Powinny być przestrzegane wszelkie niezbędne zalecenie higieny, jakości leczenia oraz bezpieczeństwa używanego sprzętu.

Art. 19 Osteopata obowiązany do wykonywania zawodu w warunkach pozwalających na:

- zapewnienie ciągłości opieki
- wysoką jakość opieki
- dbanie o poszanowanie godności swojej oraz kolegów osteopatów.

Art. 20 Osteopata obowiązany jest do podania w Sekretariacie Związku Zawodowego wszystkich swoich miejsc pracy jak również wszystkich zmian z tym związanych.

Art. 23 Osteopata może zająć opuszczony gabinet kolegi osteopaty, jedynie za obopólną zgodą.

DZIAŁ 2 OSTEOPATA W SŁUŻBIE PAJENTA

Rozdział 1

Relacje z pacjentem

Art. 24 Swobodny wybór osteopaty przez pacjenta jest najważniejszą zasadą relacji osteopata pacjent. Każdy osteopata jest obowiązany do poszanowania tego prawa wyboru oraz powinien czuwać nad jego nienaruszalnością.

Art. 25 Osteopata ma zawsze prawo do odmowy leczenia ze względów zawodowych lub osobistych, z wyjątkiem nagłych przypadków.

Osteopata ma prawo wycofać się z zadania pod warunkiem, że uprzedzi o tym pacjenta oraz poinformuje o innych możliwościach kontynuowania leczenia.

Art. 26 Osteopata obowiązany jest wyjaśnić choremu wszystkie proponowane sposoby diagnozowania oraz sposoby terapeutyczne.

Osteopata ma swobodę posłużyć się takim językiem, jaki uzna za najstosowniejszy aby zapoznać pacjenta z prowadzoną terapią..

Leczenie jest możliwe tylko za zgodą pacjenta, za wyjątkiem nagłych przypadków.

Osteopaci obowiązani są do powzięcia stosownych środków ostrożności wyjaśniając leczenie, które proponują, nie powinien on nigdy nadużywać zgody pacjenta, naruszając jego prawo do odmówienia leczenia lub ignorując jego zdanie. Jeśli chory nie wyraża zgody na badania lub proponowane leczenie, osteopata może wycofać się ze swojego zadania na warunkach przewidzianych w ustępie 2 artykułu 25.

Art. 27 W przypadku, osób małoletnich lub niezdolnych do czynności prawnych wymagana jest zgoda na leczenie od opiekuna ustawowego, a gdy jest to niemożliwe, osteopata postępuje zgodnie z sumieniem.

Art. 29 Osteopata udziela pacjentowi pomocy wykorzystując do tego wszelką swoją wiedzę, doświadczenie i oddanie dla pacjenta.

Rozdział 2

Jakość opieki

Art. 30 Zgadzając się na leczenie pacjenta, osteopata zobowiązuje się do troskliwej i sumiennej opieki zgodnej z nabytą i dostępną wiedzą.

Art. 31 Osteopata nie może wykonywać zawodu w warunkach uwłaczających jakość opieki, z wyjątkiem nagłych przypadków.

Powinien unikać przekraczania swoich kompetencji.

Art. 32 Osteopata ma swobodę wyboru w czynnościach diagnostycznych i terapeutycznych. Zabrania się zlecania zbędnych badań oraz zbędnych terapii jak również wykonywanie zbytecznych świadczeń.

Art. 35 Rozmyślne spowodowanie śmierci chorego jest przestępstwem, czymkolwiek nie byłoby to motywowane. Czyn ten nie jest wytłumaczalny nawet, jeśli byłby wywołany na prośbę chorego.

Rozdział 3

Dokumentacja osteopatyczna

Art. 36 Osteopata jest obowiązany posiadać dokumentację osteopatyczną każdego pacjenta.

Art. 37 Osteopata, który założył i uzupełniał sam dokumentację osteopatyczną jest odpowiedzialny za ich zabezpieczenie. Decyduje o przekazaniu całości lub części akt nie zapominając o poszanowaniu tajemnicy lekarskiej.

Art. 38 Natomiast, jeśli dokumentacja osteopatyczna jest dziełem grupy osteopatów i jeśli znajdują się w innym gabinecie lub instytucji, jedynie Osteopaci, którzy zostaną wezwani do udzielenia pomocy choremu mogą mieć do niej dostęp.

Zawartość dokumentacji osteopatycznej oraz jej zabezpieczenie mogą być przekazane, przez tych osteopatów jedynie osobom objętym tajemnicą zawodową.

Art. 39 Na prośbę i za zgodą pacjenta, osteopata jest obowiązany do przekazania, w jak najszybszym terminie, innemu osteopacie prowadzącemu lub swojemu bezpośredniemu następcy wszystkich niezbędnych informacji, aby postawić diagnozę lub aby kontynuować leczenie.

Art. 41 Osteopata może posłużyć się dokumentacją osteopatyczną do badań naukowych pod warunkiem, że nie ujawni w swoich publikacjach, żadnego nazwiska ani żadnych szczegółów, które mogłyby pozwolić na identyfikację chorych przez osoby trzecie.

Art. 42 Osteopata mając na uwadze dobro badań naukowych, może przekazać osobom trzecim niektóre informacje pochodzące z dokumentacji osteopatycznej pacjenta, ponosząc za nie odpowiedzialność wynikającą z poszanowania tajemnicy lekarskiej.

Art. 44 Osteopata jest obowiązany do zachowania dokumentacji osteopatycznej przez 20 lat; powinien, w przypadku zniszczenia akt, zachować szacunek do tajemnicy lekarskiej.

Rozdział 5

Tajemnica zawodowa osteopaty

Art. 47 **Tajemnica zawodowa osteopaty** do której jest obowiązany osteopata jest nakazem publicznym. Osteopaci mają prawo zachować wszystkie informacje oraz poufne badania pacjentów.

Art. 48 Tajemnica zawodowa osteopaty, zawiera to wszystko, co pacjent mu powiedział, powierzył, wszystko to, co osteopata może poznać lub odkryć na drodze badań, które zleca.

Art. 50 Osteopata zwolniony jest z tajemnicy zawodowej osteopaty tylko w przypadku przewidzianym przez prawo.

Art. 51 W przypadku, gdy osteopata stwierdzi, że małoletni jest przedmiotem złego traktowania, jest niedożywiony, lub zaniedbany, powinien poinformować o tym rodziców lub opiekuna lub organa sądowe. Jeśli osteopata został poinformowany o próbie bezprawnego pozbawienia wolności lub o próbie otrucia, powinien o tym poinformować władze sądowe. W tym przypadku, motywem działania osteopaty będzie ochrona ofiary.

Art. 52 Przekazanie informacji o diagnostyce lub zaleceniach lekarskich może odbywać się w ścisłych określonych granicach:

- Prawnemu przedstawicielowi, jeśli dotyczy to pacjenta niezdolnego do czynności prawnych lub nieświadomego.
- Lekarzowi pełniącemu funkcje pełnomocnika do spraw ekspertyz sądowych w przypadku, gdy przekazane informacje ograniczają się do obiektywnych danych lekarskich w celu ekspertyzy, przekazanych za wcześniejszą zgodą pacjenta.
- Organizacjom naukowym w anonimowej formie. Dane poufne pacjenta nie będą nigdy ujawnione.

Art. 53 Osteopata powołany przez sąd jako świadek, co do czynów objętych tajemnicą lekarską, może odmówić współpracy powołując się na tajemnicę zawodową osteopaty

Art.54 Oświadczenie chorego zwalniającego osteopatę z tajemnicy zawodowej osteopaty nie wystarczy, aby zwolnić osteopatę z jego obowiązku.

Art. 55 Śmierć chorego nie zwalnia od dochowania tajemnicy zawodowej osteopaty ani też spadkobiercy nie mogą go z niej zwolnić ani nią dysponować.

Art. 56 Osteopata ma prawo, lecz nie obowiązek dostarczyć pacjentowi, który o to go poprosi, zaświadczenia dotyczącego jego stanu zdrowia. Osteopata jest jedynym upoważnionym do decydowania o jego zawartości oraz o celowości przekazania go pacjentowi.

Art. 57 Osteopaci wezwani do stawienia się przed sądem i świadczenia w sprawie dyscyplinarnej są zobowiązani, na tyle na ile pozwoli im tajemnica zawodowej osteopaty, do ujawnienia wszystkich interesujących władze sądowe faktów.

Art. 58 Osteopata powinien czuwać nad tym, aby osoby asystujące lub pomagające, przestrzegały tajemnicy lekarskiej.

Rozdział 6

Wynagrodzenie

Art. 59 Osteopata przestrzega umiaru oraz dyskrecji w ustalaniu swojego wynagrodzenia. Może on brać pod uwagę znaczenie wykonanego świadczenia, sytuację ekonomiczną pacjenta oraz szczególne okoliczności. Nie odmawia on wyjaśnienia pacjentowi wysokości wynagrodzenia.

Art. 61 Osteopata ustala osobiście swoje należności. Jeśli odwołuje się do personelu lub służb administracyjnych, zobowiązane są one do postępowania pod jego nadzorem i jego osobistą odpowiedzialnością.

Art. 63 Osteopata może żądać odszkodowania za zbędną wizytę domową lub chybione spotkanie, jeśli nie zostało odwołane we właściwym czasie.

Art.66 Żądanie zbyt wysokiego honorarium jest wyrazem braku uczciwości i taktu.

Zbyt niskie wynagrodzenie jest wyrazem nieposzanowania godności zawodowej osteopaty.

Art. 67 Jest dobrym obyczajem, że osteopaci nie przyjmują wynagrodzenia od swoich bliskich, rodziców, współpracowników oraz od swojego personelu jak również od kolegów osteopatów oraz od osób, które są na ich utrzymaniu. Osteopata może jednak domagać się zwrotu kosztów.

Rozdział 7

Badania naukowe prowadzone na człowieku

Art. 72 Badania naukowe prowadzone na człowieku są dopuszczalne jedynie w przypadku, gdy pacjent wyraża swoją zgodę oraz zgadza się na wszystkie związane z tym ewentualne komplikacje. W przypadku, gdy pacjent jest osobą małoletnią lub niezdolną do pojęcia decyzji zgoda udzielana jest przez przedstawiciela prawnego.

Art. 73 Chorzy oczekują od osteopaty ulgi w cierpieniu oraz wyleczenia. Nie mogą oni w żadnym wypadku być wykorzystywani do badań naukowych, bez ich zgody.

Art. 74 Etyka zawodowa zabrania prowadzenia badań, które mogłyby naruszyć integralność fizyczną, psychiczną lub moralną pacjenta lub naruszyć jego godność.

DZIAŁ 3

OSTEOPATA W SŁUŻBIE ZBIOROWOŚCI

Rozdział 1

Odpowiedzialność społeczna i ekonomiczna osteopaty

Art. 75 Osteopata jest obowiązany do poszanowania praw człowieka oraz wypełnienia praw w stosunku do ogółu.

Art. 76 Każdy osteopata jest obowiązany do podnoszenia jakości oferowanej pacjentowi opieki bez względu na to gdzie by on nie pracował.

§1 Osteopata może wykonywać swój zawód jako osoba niezależna, jako pracownik otrzymujący stałą pensję, w charakterze urzędnika państwowego lub urzędnika służby publicznej.

§ 2 Osteopata niezależny to osoba, która całkowicie lub częściowo wykonuje swój zawód nie podlegając zasadom statusu prawa publicznego lub umowy o pracę. Może wykonywać swój zawód oddzielnie lub w charakterze współpracownika jednego lub wielu kolegów osteopatów, zapisanych do Związku Zawodowego bądź stowarzyszonych.

§ 3 Pobierająca stałą pensję, osteopata jest obowiązany do postępowania w sposób, który chroni niezawisłość jego decyzji. Zastosowanie się do przepisów pracodawcy nie może stanowić usprawiedliwiania jego postępowania.

Art. 77 Osteopaci czuwają, wspólnie lub indywidualnie, nad rozpowszechnianiem zdrowego stylu życia.

Art. 78 Na prośbę pacjenta, osteopata sporządza świadomie i bezstronnie wszelkie dokumenty umożliwiające pacjentowi na otrzymanie świadczeń socjalnych.

Art. 79 Nie łamiąc artykułu 32, akapit 1, odnoszącego się do swobody diagnozowania oraz swobody w stosowanej terapii, osteopata jest obowiązany do bycia świadomym odpowiedzialności społecznej.

Ubezpieczenie prywatne i społeczne nie powinno powodować uchylania się od zapisu artykułu 32, akapit 2, dotyczącego nadużyć swobody diagnozowania oraz swobody w stosowanej terapii.

Rozdział 3

Ciągłość leczenia, nagła pomoc

Art. 82 Osteopata jest jedynym odpowiedzialnym za zastosowane leczenie.

Nie jest możliwe, w żadnym wypadku, zlecenie swoich funkcji osobie niewykwalifikowanej. Osteopata ponosi całkowitą odpowiedzialność za stażystę

Art. 83 Zapewnienie ciągłości leczenia jest obowiązkiem.

Powinnością każdego osteopaty jest poczynić wszelkie starania, po to, aby zapewnić tę ciągłość swoim pacjentom.

Jest obowiązkiem osteopaty, w czasie swojej nieobecności, zapewnienie ciągłości leczenia pacjentom, podejmując ku temu odpowiednie dyspozycje.

Rozdział 4

Ekspertyzy

Sekcja 1 – Zadanie osteopaty

Art. 86 Osteopata wykonując bilans osteopatyczny pacjenta, wykonując badania, kontrolując diagnostykę lub nadzorując leczenie dla organu ubezpieczającego obowiązany jest przestrzegać przepisów aktualnego kodeksu.

Niedopuszczalne jest wykonywanie zadań niezgodnych z etyką zawodową.

Art. 87

§ 1 Osteopata obciążony zadaniem określonym w artykule 86, obowiązany jest odmówić badania osoby, z którą mógłby mieć drażliwe relacje wpływające na swobodę oceny.

§ 2 Osteopata nie może zgodzić się na pełnienie roli eksperta sądowego dotyczącego osoby, którą mógłby wcześniej znać w innym charakterze

Art. 88 Osteopata będący pełnomocnikiem wypełniającym zadanie określone w artykule 86 obowiązany jest chronić swoją niezależność zawodową względem swojego zleceniobiorcy, jak również względem innych stron. Wyniki, jakie ma do przedstawienia świadczą o jego sumienności.

Sekcja 2 - Relacje z pacjentem

Art. 89 Osteopata obciążony jest jednym z zadań przewidzianych w artykule 86, obowiązany jest do wcześniejszego zapoznania zainteresowanego, jakie jest jego zadanie oraz w jakim charakterze on występuje.

Art. 90 Osteopata określony w artykule 86, nie może używać swojej funkcji do pozyskiwania klientów dla siebie lub dla osób trzecich szczególnie dla ubezpieczycieli lub instytucji, z którymi współpracuje. Unika jakichkolwiek czynów mogących mieć wpływ na swobodny wybór pacjenta.

DZIAŁ 4

STOSUNKI WZAJEMNE POMIĘDZY OSTEOPATAMI

Rozdział 1

Koleżeństwo

Art. 91 Koleżeństwo jest jednym z najważniejszych powinności osteopaty. Powinno ono mieć na celu poszanowanie interesów chorego. Koleżeństwo służy poszanowaniu osobowości zawodowej kolegi osteopaty, trosce o stworzenie między osobami wykonującymi ten sam zawód ścisłych relacji.

Art. 92 Osteopaci mają obowiązek okazywać względem siebie szacunek. Mają obowiązek bronięcia kolegi osteopaty niesprawiedliwie oskarżonego.

Zabrania się oczerniać kolegi osteopaty, źle o nim mówić lub rozgłaszać o nim pogłoski jak również wyrządzać koledze osteopacie krzywdę w jego praktyce zawodowej.

Zabrania się podawania do publicznej wiadomości zawodowych spraw spornych.

§ 1 Jakakolwiek by nie była słuszna ocena w stosunku do kompetencji kolegi osteopaty, zabrania się informowania trzecich tym osób trzecich zgodnie z zasadami etyki zawodowej i deontologii. Osteopata, który dowiaduje się o krytyce kompetencji kolegi osteopaty jest obowiązany zachować się w sposób dyskretny i w żadnym wypadku nie powinien wypowiadać swojej opinii.

§ 2 Koleżeństwo nie zabrania obiektywnej oceny.

Osteopata nie powinien wypowiadać wobec chorego, niekorzystnej oceny o działalności zawodowej kolegi osteopaty. Powinien on brać pod uwagę okoliczności, w których wypowiada swoją ocenę.

Art. 93 Dobrym zwyczajem jest zastąpienie nieobecnego kolegi z powodu nieprzewidzianych okoliczności.

Art. 94 Każdy osteopata powinien być świadomy ograniczoności swojej wiedzy jak również swoich możliwości.. Zgodnie z tym powinien postępować.

Art., 95 Jeśli stan pacjenta tego wymaga, osteopata obowiązany jest zlecić pacjentowi wykonanie specjalistycznych badań lub zalecić mu odpowiednią terapię.

Osteopata jest obowiązany, za zgodą pacjenta, przekazać go kompetentnemu lekarzowi, nie narażając zdrowia pacjenta.

Rozdział 2

Osteopata zastępca

Art. 96 Osteopata, który zastępuje nieobecnego lub chorego osteopatę powinien być osteopatą wykwalifikowanym.

Art. 97 Jedynie, osteopata zastępujący ma prawo do wynagrodzenia. Nie dopuszczalny jest podział wynagrodzenia. Jeżeli lokal, personel i wyposażenie medyczne są w dyspozycji osteopaty zastępcy, może on domagać się sprawiedliwego wynagrodzenia.

Art. 98 Za wyjątkiem umowy pisemnej pomiędzy zainteresowanymi, osteopata, który zastępuje kolegę osteopatę nie może pozyskiwać jego pacjentów, w sprzyjających do tego okolicznościach.

Art. 99 Za wyjątkiem umowy pisemnej pomiędzy zainteresowanymi, osteopata, który będąc studentem odbywał staż u jednego z kolegów osteopatów, nie może, w okolicznościach sprzyjających pozyskiwać pacjentów kolegi osteopaty.

Rozdział 3

Stowarzyszenie osteopatów

Art. 100 Osteopaci mogą stowarzyszać się w celu ułatwienia wykonywania zawodu poprzez podział środków między wszystkich zrzeszonych osteopatów.

Stowarzyszenia nie mogą umożliwiać działalności komercyjnej.

Art. 101 Porozumienie pomiędzy osteopatami powinno być zawarte w formie pisemnej.

Dokument pisemny pozwoli stronom na uregulowanie na samym początku, zagadnień, które pominięte mogłyby wywołać przykre konsekwencje.

DZIAŁ 5

RELACJE OSTEOPATÓW Z OSOBAMI TRZECIMI

Rozdział 1

Umowy z instytucjami opieki zdrowotnej

Art. 102

Umowy o współpracy powinny być zgodne z zasadami etyki zawodowej i deontologii.

Zabrania się ustalania jakiegokolwiek klauzuli będącej w sprzeczności z obowiązkami deontologii, łączącymi osteopatów z pacjentami.

Art. 104 Żadne rozporządzenie trwałe, umowne lub regulaminowe nie może ograniczać wyboru środków do realizacji leczenia tak dla instytucji diagnostycznych jak dla instytucji opieki zdrowotnej jak również w konsultacji pacjenta nienależącego do danej instytucji.

Rozdział 2

Związki osteopatów z członkami zawodów medycznych i paramedycznych.

Art. 106 W relacjach zawodowych członków zawodów medycznych oraz zawodów paramedycznych, osteopaci czuwają nad zachowaniem poprawnych relacji w obopólnej współpracy.

Art. 107 Żaden osteopata nie może używać tytułu lekarza medycyny czy „doktora medycyny” w sposób pośredni lub bezpośredni nie posiadając odpowiednich kwalifikacji.